

Her er Børnenes Hovedstad

Tillæg til miljøgodkendelse af kvægproduktion

Dyvelsrækkevej 21, 7200 Grindsted

Februar 2024

Dato: 02-02-2024

Teknik og Miljø

Erhverv & Affald
Jorden Rundt 1
7200 Grindsted

Tlf. 7972 7200
www.billund.dk

Sagsnr.:
23/11085

Sagsbehandler:
Mette Hammershøj

Afdelingens telefon:
Tlf.: 7972 7113
Afdelingens mail:
Landbrug@billund.dk

Har du brug for at sende
fortrolige eller følsomme
oplysninger til os, skal du
gøre det med Digital Post.
Du kan læse mere om
Digital Post på:
billund.dk/borger/digital-post

Indhold

INDLEDNING	3
EJENDOMS- OG VIRKSOMHEDSOPLYSNINGER	3
TILLÆG TIL MILJØGODKENDELSE AF HUSDYRPRODUKTIONEN PÅ DYVELSRÆKKEVEJ 21	4
AFGØRELSENS OMFANG OG FORUDSÆTNINGER	5
ØVRIGE FORHOLD	5
IKKE-TEKNISK RESUMÉ FRA ANSØGERS KONSULENT	5
VILKÅR	7
GODKENDELSENS UDNYTTELSE OG VARIGHED	7
OFFENTLIGGØRELSE MV.	8
KLAGEVEJLEDNING	8
MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	10
INDLEDNING	10
BESKRIVELSE OG VURDERING AF DET ANSØGTE PROJEKT	10
<i>Husdyrbrugets beliggenhed</i>	10
<i>Stalde og produktioner</i>	11
<i>Gødningsproduktion og -opbevaring</i>	12
<i>BAT-betinget ammoniakemission fra anlægget</i>	12
<i>Foder</i>	13
<i>Energi- og vandforbrug</i>	13
<i>Affald</i>	13
<i>Spildevand / overfladevand</i>	14
PROJEKTETS PÅVIRKNINGER AF OMGIVELSERNE – LUGT, STØJ, MM.	14
<i>Lugt</i>	14
<i>Transporter, støj, støv og rystelser</i>	16
<i>Fluer og skadedyr</i>	17
<i>Landskab og kulturmiljø</i>	17
<i>Egenkontrol, driftsforstyrrelser og uheld</i>	19
PROJEKTETS PÅVIRKNINGER AF OMGIVELSERNE – NATURMÆSSIGE FORHOLD	20
<i>Anlæggets nærhed til Kategori 1- og 2-natur</i>	21
<i>Ammoniakdeposition fra anlægget på naturområdet</i>	21
<i>Ammoniakpåvirkning af Kategori 1- og 2-natur</i>	22
<i>Natur omfattet af Habitatbekendtgørelsens regler, herunder Kategori 1-natur</i>	22
<i>Påvirkning af arealer omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3, herunder Kategori 3-natur</i>	23
<i>Påvirkning af beskyttede arter (Bilag IV fredede, rødlistede og gullistede)</i>	25
BEDSTE TILGÆNGLIGE TEKNIK (BAT)	26
OPHØR	27
SAMLET VURDERING	27
BILAG	28

Indledning

Husdyrbruget på Dyvelsrækkevej 21, 7200 Grindsted er miljøgodkendt efter § 16 a, stk. 1, i Husdyrbrugloven¹ ved Billund Kommunes afgørelse af 30. juni 2020. Der blev givet miljøgodkendelse til etablering af en ny kostald, ny malkestald, ny plads til kalvehytter og ny forlængelse af plansiloer. Derudover blev der givet godkendelse til Flex-gruppe kvæg eller Flex-gruppe kvæg, heste, får og geder, i alle stalde.

Der blev 26. juli 2022 meddelt et tillæg til miljøgodkendelsen efter § 16 a, stk. 4 i loven til en lidt ændret placering af kostald, malkestald og plads til kalvehytter, samt en mindre tilbygning med dybstrøelse. Desuden blev det godkendt, at eksisterende og nye produktionsarealer kunne drives med en fleksibel kvægproduktion.

I august 2022 godkendte kommunen en mindre ændring i forhold til proportionering af en stald, og i oktober 2022 en ikke godkendelsespligtig ændring af overdækning af kalvehytteareal.

Virksomheden har nu ansøgt om et tillæg til miljøgodkendelsen, da de ønsker at etablere en udvidelse af eksisterende plansilo, samt at fjerne gylleforsuring i stald fem.

Billund Kommune har udarbejdet dette tillæg efter § 16 a, stk. 4 på baggrund af ansøgning modtaget via Husdyrgodkendelse.dk.

Baggrunden for ansøgningen og Billund Kommunes vurdering fremgår af den miljøtekniske beskrivelse og vurdering. Vurderingen omfatter i overensstemmelse med § 35 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen² alle etableringer, udvidelser og ændringer af husdyrbruget, der er godkendt, tilladt eller afgjort efter anmeldelse inden for de seneste 8 år.

Ejendoms- og virksomhedsoplysninger

Dyvelsrækkevej 21, 7200 Grindsted, *matrikel nr. 11b, Urup By, Grindsted* (se bilag 1). Ejendomsnummeret er 1493990. Bedriftens CVR nr. er 17517945. Husdyrbruget ejes og drives af Lars Nissen, Dyvelsrækkevej 21, 7200 Grindsted.

Høring

Dette udkast til tillæg til miljøgodkendelse har, i overensstemmelse med Husdyrbruglovens § 63, været sendt i høring i 2 uger, hvor ansøger og eventuelle øvrige parter i sagen har haft mulighed for at komme med bemærkninger til projektet.

Udkastet blev sendt til:

Lars Nissen, Dyvelsrækkevej 21, 7200 Grindsted

Med kopi til:

Konsulent Lisbeth Tønning, lit@sagro.dk

¹ LBK nr. 520 af 01/05/2019. Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

² BEK nr. 443 af 26/04/2023. Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug

Ejeren af naboejendommen mod nord er hørt i forbindelse med dispensation fra afstandskrav (se afsnittet *Husdyrbrugets beliggenhed*), og da den beregnede lugt-geneafstand til ejendommens beboelse falder ved det ansøgte projekt (se afsnittet *Lugt*), er det Billund Kommunes vurdering, at ændringerne er af underordnet betydning for den pågældende nabo, der derfor ikke har fået udkastet til tillæg i høring.

Der er ikke foretaget høring af ejere af øvrige nabomatrikler, idet det ansøgte projekt vurderes at være af underordnet betydning for disse.

Ejendommens driftsbygninger ligger tæt på kommuneskel til nærmeste nabokommune. Billund Kommune har derfor hørt Ringkøbing-Skjern Kommune i forhold til den natur, der ligger tæt på ejendommen.

Ejendommens driftsbygninger ligger mere end 4 km fra kommuneskel til øvrige nabokommuner. Da der heller ikke vurderes at være andre eksterne myndigheder, som berøres af sagen, har Billund Kommune ikke sendt udkastet til øvrige eksterne berørte myndigheder.

Efter endt partshøring vil alle indkomne bidrag blive vurderet af Billund Kommune, inden der tages endelig stilling til meddelelse af tillægget til miljøgodkendelsen.

Billund Kommune har ikke modtaget bemærkninger indenfor høringsperioden.

Tillæg til miljøgodkendelse af husdyrproduktionen på Dyvelsrækkevej 21

Produktionen, bygninger og anlæg på Dyvelsrækkevej 21, er tidligere godkendt ved Billund Kommunes afgørelse af 30. juni 2020 om miljøgodkendelse efter Husdyrbruglovens § 16 a, stk. 1. Der blev i 2022 meddelt tillæg og godkendt enkelte tilretninger af projektet.

Da ansøger nu ønsker at udvide et eksisterende plansiloanlæg samt untlade gylleforsuring i stald 5, har Billund Kommune udarbejdet dette tillæg nr. 2 til miljøgodkendelsen. Tillægget meddeles i henhold til § 16 a, stk. 4 i Husdyrbrugloven.

Ansøger har ansøgt om dispensation fra afstandskrav i Husdyrbruglovens § 8, da udvidelsen af plansiloanlægget ønskes etableret cirka 8 m fra naboskel. Dette er mindre end de 30 m, som er mindsteafstanden i henhold til § 8. Der er nærmere redegjort for disse forhold i afsnittet "Husdyrbrugets beliggenhed".

Denne afgørelse omfatter således også kommunens afgørelse om dispensation efter § 9 i Husdyrbrugloven til placering af det nye plansiloanlæg, som ansøgt.

Med dette tillæg til miljøgodkendelsen godkender Billund Kommune det ansøgte projekt. Tillægget meddeles efter § 16 a, stk. 4, i Husdyrbrugloven, idet Billund Kommune vurderer at:

- Der er truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik,

- Husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne, samt
- Driften af husdyrbruget ikke medfører væsentlige virkninger på miljøet.

Der er nærmere redegjort for de vurderinger, der ligger til grund for afgørelsen i nedenstående miljøtekniske beskrivelse og vurdering.

Afgørelsens omfang og forudsætninger

Tillægget meddeles iht. Husdyrbruglovens § 16 a, stk. 4, og vedrører udelukkende udvidelsen af plansiloanlægget og fjernelse af gylleforsuring i stald 5.

Baggrunden for ansøgningen og Billund Kommunes vurdering fremgår af den miljøtekniske beskrivelse og vurdering.

Øvrige forhold

Afgørelsen omfatter alene forholdet til Husdyrbrugloven. Øvrige relevante godkendelser og tilladelser skal indhentes særskilt, herunder godkendelser til nyttiggørelse af ikke-farligt affald (slagge).

Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til de gældende regler i love og bekendtgørelser, uanset at de nævnte krav og regler heri kan være en skærpelse af denne godkendelses vilkår.

Husdyrbruget må ikke udvides eller ændres bygnings- eller driftsmæssigt på en måde, der indebærer forøget forurening, før udvidelsen eller ændringen er godkendt i henhold til Husdyrbrugloven, eller der er gennemført en anmeldelsesprocedure efter reglerne for anmeldelse i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Ikke-teknisk resumé fra ansøgers konsulent

Husdyrbruget på Dyvelsrækkevej 21, 7200 Grindsted er en mælkeproduktionsejendom, der ejes og drives af Lars Nissen.

Denne miljøansøgning er tillæg nr. 2 til § 16 a miljøgodkendelsen tillæg nr. 1, der blev givet juli 2022 til husdyrbruget på Dyvelsrækkevej 21, 7200 Grindsted. I 2022 blev der givet tilladelse til forlængelse af to eksisterende stalde, som nu er realiseret. Derudover blev der også givet tilladelse til et malkecenter, som også er realiseret. I denne ansøgning udvides der ikke til flere dyr, og der søges heller ikke om nyt staldbyggeri. Der søges om udvidelse af plansiloanlæg til ensilage.

Der er foretaget beregninger af lugt i forhold til nabo, samlet bebyggelse og by. Beregningen viser, at lugtgenekriteriet er overholdt. Det forventes derfor ikke, at nabobebyggelse mv. vil opleve generende lugt fra ejendommen. Desuden er forhold angående f.eks. støv, skadedyr, affald, støj og indkørselsforhold beskrevet, og det vurderes, at der ikke vil opstå gener for omgivelserne.

Staldanlæg og gødningsopbevaring afdamper ammoniak, som kan påvirke naturen omkring husdyrbruget. Der er foretaget beregninger i forhold til ammoniaknedfaldet på nærliggende natur. Ammoniakdepositionskravene er overholdt uden gylleforsuring i stald fem, og forsuringsanlægget er derfor taget ud af denne an-

søgning. Ammoniakemissionen fra husdyrbruget vil ikke medføre en væsentlig forringelse af miljøet, og husdyrproduktionen kan drives på stedet under hensyntagen til beskyttede arter af planter og dyr.

Med venlig hilsen

Mette Hammershøj
Miljøsagsbehandler

Vilkår

Når tillægget til miljøgodkendelsen er meddelt og taget i brug, udgår vilkår 9 og vilkår 38 i den eksisterende miljøgodkendelse, og nyt vilkår 1a træder i kraft. Øvrige vilkår samlet i tillæg til miljøgodkendelse fra den 5. juli 2022 gælder fortsat for hele ejendommen.

1a Der skal være mindst 5 m fra foden af det beskyttede sten-/jorddige, jf. bilag 4, til den ansøgte udvidelse af plansiloanlægget.

~~9. Der skal etableres et anlæg til forsuring af gylle fra stald 5, jf. bilag 2. Svovlsyreretanken skal være udstyret med et indbygget opsamlingskar. Svovlsyreretanken skal placeres på en plads med støbt bund og være sikret mod påkørsel. Der må kun anvendes svovlsyre.~~

~~Før forsuring må den gennemsnitlige pH-værdi i gyllen på månedsbasis maksimalt være 6,0. Styringen af anlægget skal indstilles til at behandle gyllen til pH-værdi 5,5.~~

~~Anlægget skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Producentens vejledning skal opbevares på husdyrbruget.~~

~~38. For stald 5, jf. bilag 2, gælder:~~

~~Gyllens pH-værdi skal registreres elektronisk før og efter hver svovlsyrebehandling. Der skal endvidere føres en elektronisk statistik/logbog, der som minimum indeholder oplysninger om de gennemsnitlige pH-værdier i gyllen på månedsbasis før svovlsyrebehandling.~~

~~Der skal indgås en skriftlig aftale med producenten om serviceeftersyn af forsuringsanlægget, herunder kalibrering af pH-målere. Forsuringsanlægget skal kontrolleres mindst hver fjerde måned. Serviceaftale med producenten skal opbevares på husdyrbruget.~~

~~Tilsynsmyndigheden skal underrettes i følgende situationer:~~

- ~~- Når den gennemsnitlige pH-værdi i gyllen på månedsbasis er større end 6,0 før svovlsyrebehandling.~~
- ~~- Når forsuringsanlægget er ude af drift i en periode på mere end 14 dage.~~

~~Data for pH-målinger, dokumentation for kalibrering af pH-måler samt kontrolrapporter skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.~~

Godkendelsens udnyttelse og varighed

I henhold til Husdyrbruglovens § 59 a bortfalder en godkendelse eller en tilladelse efter §§ 16 a eller 16 b, hvis den ikke er udnyttet, inden 6 år efter at godkendelsen eller tilladelsen er meddelt. Hvis en del af godkendelsen eller tilladelsen ikke er udnyttet, bortfalder godkendelsen eller tilladelsen for denne del. En godkendelse eller tilladelse anses iht. § 54 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen for udnyttet, når byggeriet faktisk er afsluttet. Hvis der ikke foreligger et byggeri, anses en god-

kendelse eller tilladelse for udnyttet, når det konstateres, at det, der er truffet afgørelse om, faktisk er gennemført.

Herefter gælder, at hvis en del af godkendelsen eller tilladelsen ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen eller tilladelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år.

Tilsynsmyndigheden kan ved revurdering efter Husdyrbruglovens § 41 ændre vilkårene i en godkendelse eller tilladelse ved påbud, jf. lovens § 39. Vilkårene for godkendte eller tilladte forhold kan dog tidligst ændres, når der er forløbet 8 år efter, at de er blevet godkendt eller tilladt.

Offentliggørelse mv.

Afgørelsen om miljøgodkendelse annonceres den 2. februar 2024 på Billund Kommunes hjemmeside samt den 7. februar 2024 i Ugeavisen Billund-Grindsted.

Afgørelsen sendes til:

Lars Nissen, Dyvelsrækkevej 21, 7200 Grindsted.

Med kopi til:

Konsulent Lisbeth Tønning, lit@sagro.dk

Øvrige:

Sundhedsstyrelsen, syd@sst.dk

Danmarks Fiskeriforening, mail@dkfisk.dk

Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, ved Niels Barslund,
nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, ae@aeraadet.dk

Forbrugerrådet, fbr@fbr.dk

Danmarks Sportsfiskerforbund, post@sportsfiskeren.dk, herford@bbsyd.dk

Danmarks Naturfredningsforening, dnbillund-sager@dn.dk

Rådet for Grøn Omstilling (tidligere Det Økologiske Råd), info@rgo.dk

Dansk Ornitologisk Forening (DOF) natur@dof.dk

DOF-lokalafdeling, billund@dof.dk

Foreningen Greenpeace Danmark, info.dk@greenpeace.org

Klagevejledning

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse - eller afgørelsen om dispensation fra afstandsreglerne i lovens § 8 (se nedenstående afsnit husdyrbrugets beliggenhed) - kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klageberettigede fremgår af § 84 – 88 i Husdyrbrugloven. Klagen skal være indgivet senest den 1. marts 2024.

Du klager via Klageportalen, der ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Vejledning om, hvordan man skal logge på og anvende Klageportalen, kan findes på naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet/, samt på www.borger.dk og www.virk.dk. Klagen sendes gennem Klageportalen til kommunen. Når du klager som privatperson, skal du betale et gebyr på kr. 900, mens gebyret er 1.800 kr. for virksomheders og organisationers vedkommende. Du beta-

ler gebyret med betalingskort i Klageportalen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for kommunen i Klageportalen (det vil sige, at du har godkendt og betalt gebyr/bestilt en faktura i Klageportalen).

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til kommunen. Kommunen videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

En eventuel klage har som udgangspunkt ikke opsættende virkning, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet. Udnyttelse af afgørelsen inden klagefristens udløb sker på egen risiko

Hvis afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal søgsmål være anlagt inden 6 måneder, eller - hvis sagen påklages - inden 6 måneder efter, at endelig afgørelse foreligger.

Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Indledning

Dette tillæg omhandler udelukkende en udvidelse af eksisterende plansiloanlæg samt fjernelse af forsuring af gylle i stald.

Billund Kommune har gennemgået og vurderet de miljøpåvirkninger af omgivelserne, som det ansøgte projekt måtte give anledning til. Miljø skal i denne sammenhæng forstås som omgivelserne i bred forstand, herunder befolkning, flora og fauna, vandmiljø, landskab og kulturhistorie samt ressourceforbrug.

Vurderingerne er foretaget med udgangspunkt i de beskyttelsesniveauer og retningslinjer, der er indeholdt i Husdyrbrugloven, Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen og Miljøstyrelsens digitale vejledning om tilladelse og miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Beskrivelse og vurdering af det ansøgte projekt

På vegne af husdyrbruget har konsulent Lisbeth Tønning, SAGRO, indsendt ansøgning om tillæg til miljøgodkendelse af husdyrholdet på Dyvelsrækkevej 21. Der er ansøgt via det it-baserede ansøgningsystem på www.husdyrgodkendelse.dk, skema 240961, version 4.

Husdyrbrugets beliggenhed

Husdyrbruget ligger i landzone (se bilag 1). Nærmeste enkeltbolig uden landbrugspligt er Hårkjærvej 12, som ligger ca. 290 m nord for nærmeste staldhjørne. Nærmeste samlede bebyggelse ligger på Søndergade i Hoven, ca. 5 km nordvest for ejendommens anlæg. Der er ca. 4,2 km til nærmeste byzone, Sdr. Omme.

Etablering af husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg på husdyrbrug og udvidelse og ændring heraf, der medfører forøget forurening, er i henhold til lovens § 6 ikke tilladt:

- 1) i et eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde,
- 2) i et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.,
- 3) i en afstand mindre end 50 m fra de i nr. 1 og 2 nævnte områder eller
- 4) i en afstand mindre end 50 m fra en nabobeboelse.

Etablering af husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg på husdyrbrug og udvidelse og ændring heraf, der medfører forøget forurening, er i henhold til lovens § 8 ikke tilladt inden for følgende afstande:

- 1) 25 m til vandforsyningsanlæg, der ikke er til almen vandforsyning.
- 2) 50 m til vandforsyningsanlæg til almen vandforsyning.
- 3) 15 m til vandløb (herunder dræn) og søer større end 100 m².
- 4) 15 m til offentlig vej og privat fællesvej.
- 5) 25 m til levnedsmiddelvirksomhed.
- 6) 15 m til beboelse på samme ejendom.
- 7) 30 m til naboskel.

Placeringskravene gælder ikke for eksisterende bygninger og anlæg. Eksisterende, lovligt opførte plansiloanlæg ligger nærmere naboskel end 30 m. Billund Kommune har meddelt dispensation til plansiloanlægget i 2017. Den ansøgte udvidelse af plansiloanlægget ligger også nærmere naboskel end 30 m. Ansøger begrundet placeringen med, at der udbygges i naturlig forlængelse af eksisterende silo, og at der er ikke alternative placeringsmuligheder.

Kommunens vurdering

Den ansøgte udvidelse af plansiloanlægget kan ikke overholde kravet i Husdyrbruglovens § 8, stk. 1, nr. 7, om en afstand på 30 m til naboskel. Billund Kommune kan dog meddele dispensation til etableringen, jf. lovens § 9, stk. 3. Dispensationen skal være ledsaget af vilkår, der sikrer, at der ikke opstår nærliggende risiko for væsentlig forurening eller gener for omgivelserne.

Billund Kommune har hørt ejer af nabomatriklen, der ikke har haft indvendinger imod placeringen af plansiloudvidelsen.

Det er Billund Kommunes vurdering, at den nu ansøgte placering ikke vil give anledning til væsentlig virkning på miljøet, herunder de landskabelige værdier. Det er desuden Billund Kommunes vurdering, at der kan meddeles dispensation fra afstandskrav til naboskel, navnlig da der er tale om et skovbevokset naboareal og på grund af afstand til nærmeste nabobeboelse.

Det er kommunens vurdering, at de ansøgte anlægsmæssige udvidelser og ændringer kan overholde de øvrige afstandskrav i § 6 og § 8, og at de ansøgte placeringer ikke vil medføre nogen væsentlig øget risiko for gener eller forurening af omgivelserne.

Det er kommunens vurdering, at byggeriet opfylder kravet i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 39 om, at det skal være erhvervsmæssigt nødvendigt for ejendommens drift som landbrugsejendom.

Ifølge kommunens oplysninger, ligger der et pilerenseanlæg umiddelbart øst for den ansøgte udvidelse af plansiloanlægget. Afstandskrav fra nedsivningsanlæg (pilerenseanlægget) og til bygninger skal ifølge Spildevandsbekendtgørelsen³ være minimum 5 meter.

Stalde og produktioner

Der sker ingen ændringer i produktionsareal, dyregrupper eller gulvtyper. Stalde og produktioner vil derfor fortsat være, som beskrevet i tabel 1.

Staldnavn (se bilag 2)	Bygningsareal, m²	Dyre- og staldkategori	Produktionsareal, m²
Bygning 4	1079	Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter	473
Eksisterende stald		(bagskyl eller ringkanal)	
		Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	420
Bygning 2	589	Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	252

³ BEK nr. 1393 af 21/06/2021. Bekendtgørelse om spildevandstilladelser m.v. efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 3 og 4

Eksisterende stald			
Bygning 5	4773	Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	274
Eksisterende stald		Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	660
med ny tilbygning		Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	345
		Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	2344
Bygning 11	8703	Flexgruppe: Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajlefløb	4275
Eksisterende stald		Flexgruppe: Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajlefløb	1864
med ny tilbygning			
Kalvehytter	815	Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	250
		Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	250
I alt			11.407

Tabel 1: Stalde og produktioner

Husdyrbrugets indretning er vist i bilag 2.

I tillæg nr. 1 til miljøgodkendelsen fra 2022, var der indsat forsuring i stald 5's staldafsnit med sengestald med spalter, for at opfylde ammoniakemissionskravet til kategori 3 natur. Forsuring var ikke et BAT-tiltag.

Da ammoniakemissionskravet til kategori 3 natur nu kan overholdes uden gylleforsuring i stald 5, ønsker ansøger derfor at undlade gylleforsuringen.

Kommunens vurdering

Ansøger ønsker at fjerne gylleforsuringen i stald 5, der blev indsat for at opfylde krav om merdeposition af ammoniak i nærliggende naturarealer. Kravet vurderes i forhold til emissionen i 8 års-driften, altså den drift, der var lovlig, for 8 år siden. Da der for lidt over 8 år siden blev givet miljøgodkendelse til en større udvidelse af husdyrbruget, vil udgangspunktet i beregning af merdeposition ift. 8 års-driften nu være højere, end da tillæg nr. 1 blev givet i 2022.

Det er kommunens vurdering, at 8 års driften er korrekt opgjort i ansøgningen, og at ammoniakdepositionskravet kan overholdes uden gylleforsuring (se afsnit Projektets påvirkninger af omgivelserne – naturmæssige forhold). Gylleforsuringen kan derfor fjernes. Når tillægget til miljøgodkendelsen er meddelt og taget i brug, udgår vilkår 9 og vilkår 38 i den eksisterende miljøgodkendelse.

Gødningsproduktion og -opbevaring

Der sker ingen ændringer i husdyrbrugets gødningsproduktion og -opbevaring. Det er derfor kommunens vurdering, at der ikke skal stilles yderligere vilkår i forhold til den eksisterende miljøgodkendelse.

BAT-betinget ammoniakemission fra anlægget

Ved godkendelse og tilladelse til etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år skal ammoniakemissionen fra husdyrbruget (stald og lager) i henhold til § 25 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen reduceres til et niveau svarende til emissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT).

I Husdyrgodkendelse.dk er der foretaget beregninger af det BAT-betingede maksimale emissionsniveau, som viser, at stalde og gødningsoplag på Dyvelsrækkevej 21 maksimalt må være på 11.192 kg NH₃-N/år. Det er desuden beregnet, at den faktiske emission fra husdyrbruget er på 11.192 kg NH₃-N/år.

Den BAT-betingede emissionsgrænseværdi for ammoniaktab fra stald og lager for husdyrproduktionen på Dyvelsrækkevej 21 kan dermed overholdes.

Ansøger skriver flg. vedr. BAT (ammoniak):

Der er ikke foretaget en vurdering af fravalg, da BAT-emissionskravet er overholdt.

Kommunens vurdering

Beregningerne af ammoniakemissionen i Husdyrgodkendelse.dk er med den nye Husdyrbruglov afgrænset til at beregne bidraget pr. arealenhed fra de forskellige anlæg.

Ifølge Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, afsnit 2.1.2 og 2.1.2.1, skal BAT-kravet for så vidt angår eksisterende staldafsnit genberegnes ud fra nyeste viden, - dvs. ud fra de emissionsfaktorer, der gælder på tidspunktet for den aktuelle afgørelse - og ud fra de vilkår om virkemidler og miljøteknologi, der er fastsat for det pågældende staldafsnit i en gældende godkendelse eller tilladelse.

BAT-emissionskravet er opfyldt, også uden gylleforsuring i stald 5. Det er derfor kommunens vurdering, at vilkår i den gældende miljøgodkendelse, der omhandler gylleforsuring, kan fjernes. De øvrige vilkår, som fastlægger anvendelse af BAT i forhold til husdyrbrugets ammoniakemission i den gældende miljøgodkendelse, gælder også for dette tillæg til miljøgodkendelsen.

Foder

Foder og råvarer opbevares i foderlade. Ensilage opbevares i plansiloer. Ansøger ønsker at udvide det eksisterende plansiloanlæg.

Kommunens vurdering

Indretning og drift af ensilagepladser er omfattet af reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen. Idet det forudsættes, at etablering, indretning og drift af ensilagepladserne sker som oplyst og i overensstemmelse med reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen, finder kommunen ikke anledning til at fastlægge videre regulering ved vilkår i denne afgørelse.

Energi- og vandforbrug

Der sker ingen forøgelse af husdyrbrugets samlede energi- og vandforbrug. Det er derfor kommunens vurdering, at der ikke skal stilles yderligere vilkår i forhold til den eksisterende miljøgodkendelse.

Affald

Der sker ingen ændringer i husdyrbrugets affaldsforhold. Det er derfor kommunens vurdering, at der ikke skal stilles yderligere vilkår i forhold til den eksisterende miljøgodkendelse.

Spildevand / overfladevand

Ansøger oplyser, at vand fra det nye plansiloområde opsamles i fortank ved stald 4, jf. bilag 3. Der er i den eksisterende miljøgodkendelse stillet vilkår vedr. spildevand og overfladevand. Vilkårene gælder også for dette tillæg. Ansøger har forespurgt Miljøstyrelsen, om en nedsivningsgrøft, der er etableret i fredskov vest for de eksisterende plansiloer (bilag 3), kræver en dispensation.

Det er kommunens vurdering, at Husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle krav til håndtering af spildevand og ensilagevand derudover er tilstrækkelige til at beskytte omgivelserne mod forurening, og kommunen finder ikke anledning til at stille videre krav i denne afgørelse.

Projektets påvirkninger af omgivelserne – lugt, støj, mm.

Enhver husdyrproduktion giver anledning til lugt inden for de nærmeste omgivelser. Hvor stort et område der påvirkes af lugt, afhænger væsentligst af størrelsen af de arealer i staldene, hvor dyr opholder sig, samt hvilken slags dyr der er tale om. Desuden spiller vindretning, terræn- og beplantningsforhold ind.

Husdyrproduktion kan herudover medføre støj, samt gener med fluer og andre skadedyr. Desuden kan bygningsmæssige ændringer på et husdyrbrug indvirke på den landskabelige oplevelse, såvel som på kulturmiljøet.

Kommunen skal i henhold til § 34 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen ved godkendelse vurdere, om den ansøgte etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbruget kan indebære væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnlig:

- landskabelige værdier,
- jord, grundvand og overfladevand og
- lugt-, støj-, rystelses-, støv-, flue-, transport- og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion m.v.

Derudover skal kommunen vurdere påvirkningerne på natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning. Disse forhold behandles nedenfor i afsnittet om projektets påvirkninger af omgivelserne for så vidt angår de naturmæssige forhold.

Lugt

Lugt stammer primært fra staldene. Desuden kan lugt forekomme i forbindelse med opbevaring af ensilage og dybstrøelse, samt pumpning, omrøring og udbringning af husdyrgødning.

I henhold til § 31 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen skal følgende geneniveauer for lugt overholdes ved etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug:

Kategori	Beskrivelse	Geneniveau*
A: Byzone	I et eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde	5 OU _E /m ³ og 1 LE/m ³
B: Samlet bebyggelse	I et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller	7 OU _E /m ³ og 3 LE/M ³

	til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign. Ved beboelsesbygninger på ejendomme uden landbrugspligt, som ikke ejes af den ansvarlige for driften, hvor der inden for en afstand af 200 m ligger flere end 6 beboelsesbygninger på hver sin ejendom uden landbrugspligt, som ikke ejes af den ansvarlige for driften (samlet bebyggelse)	
C. Enkeltbolig uden landbrugspligt	Ved beboelsesbygninger på ejendomme uden landbrugspligt, der ikke ejes af den ansvarlige for driften.	15 OUE /m ³ og 10 LE/m ³

Tabel 2. Lugtgrænser jf. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 31

*De anførte geneniveauer udtrykker, at der accepteres en større lugtpåvirkning ved enkeltboliger i det åbne land, end i byzone og samlet bebyggelse.

I lovgivningen er der ikke opstillet geneniveauer for lugt overfor landbrugsejendomme, idet landbrugsejendomme som en integreret del af aktiviteterne i det åbne land ikke betragtes som lugtfølsomme.

Lugtgener fra staldanlæg vurderes på grundlag af beregninger i ansøgningssystemet Husdyrgodkendelse.dk, beregnet efter hhv. "Miljøstyrelsens Lugtmodel" og "Vejledende retningslinjer for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde", udgivet af Foreningen af Miljømedarbejdere i Kommunerne (FMK), maj 2002. Vurderingen tager udgangspunkt i den længste geneafstand beregnet efter de to modeller.

Geneafstanden for lugt beskriver den afstand fra stalden, hvor der kan forekomme så meget staldlugt, at det karakteriseres som "væsentlige lugtgener". Geneafstanden fastsættes under hensyntagen til forskellige områders følsomhed overfor lugt, jf. ovenstående tabel 2.

Resultatet af lugtberegningerne for Dyvelsrækkevej 21 ved de følsomme område typer fremgår af nedenstående tabel.

Områdetype	Beregnet geneafstand	Vægtet gennemsnitsafstand*
A: Byzone, Sdr. Omme	1171 m	4445 m
B: Samlet bebyggelse, Søndergade 5	879 m	5172 m
C: Enkeltbolig uden landbrugspligt, Hårkjærvej 12	399 m	403 m

Tabel 3. Resultater af lugtberegninger

*Afstand fra lugtcentrum af staldbygningerne.

Resultaterne i forhold til alle tre kategorier er baseret på Miljøstyrelsens Lugtmodel.

Kommunens vurdering

Beregningerne viser, at geneafstanden til alle tre områdetyper er overholdt. Som grundlag for beregningerne er det anført, at der ikke er andre husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år indenfor en afstand af 100 meter fra enkeltboliger uden landbrugspligt eller indenfor en afstand af 300 meter fra samlet bebyggelse og byzone. På den baggrund er der ikke indregnet tillæg til geneafstandene. Kumulation med lugt fra andre husdyrbrug kan maksimalt medføre et tillæg til geneafstanden på 20 %.

Lugt vil kunne registreres udenfor geneafstanden, men i en grad så man normalt ikke vil karakterisere det som generende. I betragtning af afstandene til omliggende ejendomme vurderes det, at anlæggene kan drives, uden at det vil give anledning til væsentlig lugtpåvirkning i omgivelserne.

Lugtgeneafstandene er overholdt med en lidt større margin i dette tillæg nr. 2 end i tillæg nr. 1.

Det er på den baggrund kommunens vurdering, at lugt fra ejendommen ikke vil give væsentlige gener for omkringboende naboer.

Transporter, støj, støv og rystelser

Ansøger forventer en lille stigning i antal transporters med gødning til biogas, fra 624 pr. år til 650 pr. år. Transporter til biogas sker med lastbil.

Der er ikke nabobeboelser i nærhed af indkørslerne. Ansøger vurderer derfor, at nabobeboelserne ikke umiddelbart vil opleve gener i forbindelse med ud- og indkørsler.

Ansøger oplyser bl.a. flg. vedr. støj:

De væsentligste støjklender på et kvægbrug er malkeanlægget, foderblanding, gyllepumper, foderleverancer, støj fra transporters, m.v.

I forbindelse med ensilering kan der være behov for arbejde om aftenen og natten. Plansiloerne ligger dog godt afskærmet af bygninger og skov, og ensilering foregår kun få dage om året, så det vurderes at gener fra ensilering vil blive begrænsede.

Ejendommens beliggenhed i relativ lang afstand fra naboer betyder, at støjgener i forbindelse med produktionen vil være meget begrænset.

Det vurderes, at husdyrbruget på Dyvelsrækkevej 21 i betragtning af type af produktionsanlægget, samt afstanden fra støjklender til omliggende beboelse, ikke forventes at ville frembringe støj, som kan medføre gener i omgivelserne.

Ansøger har om påvirkninger fra støv bl.a. oplyst flg.:

I forbindelse med transporters vil der i tørre perioder kunne være lidt støvudvikling fra kørsel på grusvej. På grund af afstanden til nærmeste naboer og den eksisterende beplantning forventes naboer dog ikke at opleve støvgener som følge af transporters.

Generelt vurderes at støvgener fra ejendommen vil være relative få og kortvarige og derfor ikke vil være til væsentlig gene for omkringboende naboer.

Ansøger oplyser bl.a. flg. vedr. rystelser:

I forbindelse med transporters kan der muligvis være vibrationer fra køretøjerne. Dette vil dog ikke være i et omfang der overstiger, hvad der almindeligvis må forventes fra kørsler på landets veje. Der er ikke nabobeboelser beliggende umiddelbart op til veje eller indkørsler. Rystelser fra ejendommen eller transporters i forbindelse med driften af denne forventes derfor ikke at give gener for omgivelserne.

Kommunens vurdering

Det er kommunens vurdering, at de ansøgte ændringer ikke vil medføre væsentlig forøgelse af virksomhedens påvirkning af omgivelserne med støv, støj eller rystelser. Der sker en lille stigning i antallet af transporter, der stiger fra sammenlagt 3.869 til 3.919 til-/frakørsler årligt, svarende til en stigning på 1 %.

Der er ingen nabobeboelser i nærheden af ejendommens indkørsler, og transporter forbi nærmeste naboer sker på offentlig vej. Det er kommunens vurdering, at husdyrbruget på Dyvelsrækkevej 21 fortsat vil kunne drives som ansøgt, uden at transport til og fra husdyrbruget medfører miljøpåvirkninger i omgivelserne, som er uforenelige med omgivelsernes sårbarhed og kvalitet.

Der er i den eksisterende miljøgodkendelse stillet vilkår vedr. transporter, støv, støj og rystelser. Vilkårene gælder også for dette tillæg. Billund Kommune finder ikke anledning til at stille yderligere vilkår.

Fluer og skadedyr

Ansøger oplyser flg. vedr. fluer og skadedyr:

For at bekæmpe skadedyr som kan være til gene for selve ejendommen foretages regelmæssig bekæmpelse af fluer, rotter og mus. Det tilstræbes at holde alle udendørs arealer samt områder omkring foderopbevaring ryddeligt og rent.

Fluer bekæmpes med godkendte fluebekæmpelsesmidler dels til udvanding og dels til påsmøring i nødvendigt omfang.

Der er truffet aftale med et privat firma angående rottebekæmpelse.

Det vurderes, at med det ansøgte projekt og håndteringen af forekomst af fluer og skadedyr, ikke vil blive en gene for de omkringboende.

Kommunens vurdering

Der er i den eksisterende miljøgodkendelse stillet vilkår vedr. fluer og skadedyr. Vilkårene gælder også for dette tillæg. Billund Kommune finder ikke anledning til at stille yderligere vilkår.

Lys

Der sker ingen ændringer i husdyrbrugets lyspåvirkning af omgivelserne. Det er derfor kommunens vurdering, at der ikke skal stilles yderligere vilkår i forhold til den eksisterende miljøgodkendelse. Billund Kommune finder ikke anledning til at stille yderligere vilkår.

Landskab og kulturmiljø

Ejendommen ligger i det åbne land. Nærmeste nabo uden landbrugspligt er Dyvelsrækkevej 17 som ligger ca. 410 m syd for bygningerne og Hårkjærvej 10 og 12 som ligger ca. 271 m nord for anlægget. Den nærmeste samlede bebyggelse er Hoven beliggende ca. 5 km nordvest for anlægget. Nærmeste by er Sønder Omme, som ligger ca. 4,5 km nordøst for ejendommen.

Ansøger oplyser flg.:

Ejendommen ligger indenfor særlig værdifuldt landbrugsområde. Indenfor disse områder forudses der ikke væsentlige konflikter mellem landbrugsdriften og de omgivende arealanvendelser, og områderne skal i særlig grad anvendes til jordbrugsdrift.

Ejendommens bygninger ligger indenfor skovbyggelinje. Ny plansilo etableres i tilknytning til de eksisterende plansiloer. På grund af ejendommens placering er det ikke muligt at bygge udenfor skovbyggelinje.

Ejendommens bygninger ligger indenfor, bevaringsværdigt landskab. I et bevaringsværdigt landskab skal landskabets karakter beskyttes og bevares, og nybyggeri må ikke forringe de landskabelige karaktertræk.

Nord for ejendommen er registreret et beskyttet sten- og jorddige.

Husdyrbrugets driftsbygninger ligger i et område hvor der er meget skov, spredte småbeplantninger og læhegn. Nord for bygningsmassen er der skov, mod vest er der hhv. skov eller læhegn, syd for ny stald er eksisterende læhegn. Mod øst er der ligeledes beplantning i form af kortere læhegn i nærområdet. Både de eksisterende og de nye bygninger er der derved godt afskærmet mod omgivelserne af den eksisterende beplantning.

Bygningerne etableres i samme stil og farver som eksisterende bygninger.

På grund af bygningernes afdæmpede farve, den afskærmende beplantning og den relative lange afstand til naboer mod syd og nord vurderer ansøger, at den ansøgte udvidelse ikke vil skæmme landskabsoplevelsen hverken for forbipasserende eller naboer.

Kommunens vurdering

Den ansøgte udvidelse af plansiloanlægget er placeret i tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer, i overensstemmelse med kravet i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 23.

Ejendommen ligger inden for skovbyggelinje. Driftsbygninger, der er nødvendige for jordbrugs- og fiskerierhvervene, er undtaget fra bestemmelserne om, at der ikke må bebygges inden for skovbyggelinjer, jf. § 17 i Naturbeskyttelsesloven⁴. Det er Billund Kommunes vurdering, at det ansøgte byggeri er erhvervsmæssigt nødvendigt.

Nord for ejendommen er registreret et beskyttet sten- og jorddige, jf. bilag 4. Diget ligger langs matrikelskel. Diget er ikke et fortidsminde, og der er derfor heller ikke nogen beskyttelseslinje.

Det beskyttede dige må ikke beskadiges, og det er derfor Billund Kommunes vurdering, at der skal holdes en afstand på mindst 5 m fra digefoden til det ansøgte byggeri. Afstanden begrundes i, at der vil være brug for et arbejdsbælte rundt om

⁴ LBK nr. 1392 af 04/10/2022. Lov om naturbeskyttelse

byggeriet. Der stilles vilkår om, at der skal være mindst 5 m fra digefoden til den ansøgte udvidelse af plansiloanlægget.

Herudover ligger ejendommen ikke i områder, som i henhold til kortlægningen i Danmarks Miljøportal og i Billund Kommunes kommuneplan, er omfattet af fredninger eller bygge- og beskyttelseslinjer.

Dyvelsrækkevej 21 ligger i et landbrugslandskab med spredtliggende gårde. Ejendommen ligger i et område, der i gældende kommuneplan (2021 – 2033) er udpeget til Særligt værdifulde landbrugsområder, som i henhold til kommuneplanens retningslinjer hovedsageligt skal anvendes til jordbrugserhverv.

Ejendommen ligger ikke inden for områder, som i kommuneplanen er udpeget som kulturmiljø eller geologisk beskyttelsesområde.

Ejendommen ligger delvist inden for et område, der i kommuneplanen er udpeget som Bevaringsværdige landskaber. Om Bevaringsværdige landskaber fremgår af kommuneplanens retningslinjer, at landskabet som hovedregel skal friholdes for byggeri og anlæg. Hvor byggeri og anlæg tillades, skal det ske ved, at placering, skala, orientering, farvevalg og arkitektur tilpasses det konkrete landskab. Hermed sikres, at landskabets karakter, herunder de geologiske, kulturhistoriske og oplevelsesmæssige værdier, ikke forringes. Ændringer i beplantning, terræn og arealanvendelse inden for bevaringsværdige landskaber skal så vidt muligt tilpasses landskabets karakter. Større byggerier og anlæg uden for de bevaringsværdige landskaber må ikke forringe de visuelle og oplevelsesmæssige værdier i de bevaringsværdige landskaber.

Udvidelsen af plansiloanlægget placeres i integration med ejendommens eksisterende bygninger. I forhold til synsvinklen fra naboer og fra Dyvelsrækkevej vil udvidelserne ligge skjult bag skov og eksisterende læhegn, ligesom der vil være en vis afskærmning pga. de eksisterende bygninger.

Det er kommunens vurdering, at de ansøgte bygnings- og anlægsmæssige ændringer og udvidelser er i overensstemmelse med den eksisterende kultur- og landskabsmæssige anvendelse i området, og at de ansøgte ændringer og udvidelser ikke vil være i strid med den udpegede beskyttelse eller ændre oplevelsen af landskabet væsentligt.

Egenkontrol, driftsforstyrrelser og uheld

Udvidelse af et eksisterende plansiloanlæg og fjernelse af gylleforsuring vurderes ikke at ændre risikoen for driftsforstyrrelser og uheld. Der er i den eksisterende miljøgodkendelse stillet vilkår vedr. egenkontrol, driftsforstyrrelser og uheld, der også gælder for dette tillæg. Det er Billund Kommunes vurdering, at der ikke er behov for at stille yderligere vilkår.

Vilkår 38 vedr. egenkontrol i forbindelse med gylleforsuring slettes.

Projektets påvirkninger af omgivelserne – naturmæssige forhold

Kommunen skal i henhold til § 34 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen ved godkendelse eller tilladelse vurdere, om den ansøgte etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbruget kan indebære væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnlig:

- natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning.

I Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er der fastlagt beskyttelsesniveauer for ammoniak, som skal anvendes ved vurdering af, om der er væsentlige miljøpåvirkninger af kategori 1-, 2-, og 3-natur:

- Kategori 1-natur: De ammoniakfølsomme naturtyper, jf. § 7 i Husdyrbrugloven, der fremgår af bilag 3, pkt. D i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, uanset størrelse, hvis de er beliggende inden for et Natura 2000-område og er omfattet af udpegningsgrundlaget og kortlagt samt heder og overdrev i øvrigt, som er beliggende inden for et Natura 2000-område og omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse.
- Kategori 2-natur: De ammoniakfølsomme naturtyper, der er beliggende uden for Natura 2000-områder, jf. § 7 i Husdyrbrugloven, i form af
 - a) højmoser,
 - b) lobeliesøer,
 - c) heder, der i sig selv er større end 10 ha og omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse, og
 - d) overdrev, der i sig selv er større end 2,5 ha og omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse.
- Kategori 3-natur: De ammoniakfølsomme naturtyper, der ikke er omfattet af kategori 1-natur eller kategori 2-natur, og som er beliggende uden for Natura 2000-områder, i form af
 - a) heder, der er omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse,
 - b) moser, der er omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse,
 - c) overdrev, der er omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse, og
 - d) ammoniakfølsomme skove.

I bekendtgørelsen er der for ovennævnte naturtyper fastlagt beskyttelsesniveauer for ammoniakdepositioner fra husdyrbrug. Af bekendtgørelsen fremgår, at kommunen i særlige tilfælde kan stille vilkår, som rækker udover beskyttelsesniveauet fastsat i bekendtgørelsen.

I henhold til § 7 og § 10 i Habitatbekendtgørelsen⁵ skal kommunens vurdering omfatte en konkret vurdering af påvirkningen af udpegede områder og arter.

⁵ BEK nr. 1098 af 21/08/2023. Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter

Anlæggets nærhed til Kategori 1- og 2-natur

I henhold til § 7 i Husdyrbrugloven kan etablering, udvidelse og ændring af husdyranlæg eller gødningsopbevaringsanlæg på husdyrbrug ikke tillades indenfor eller i en afstand på mindre end 10 m til Kategori 1- og 2-natur.

Billund Kommune kan på baggrund af nationale datasæt i kortlægningen i Husdyrgodkendelse.dk konstatere, at de ansøgte udvidelser og ændringer overholder de krævede afstande.

Ammoniakdeposition fra anlægget på naturområdet

I ansøgningsystemet Husdyrgodkendelse.dk er der foretaget beregninger af anlæggets ammoniakemissioner, som viser, at den samlede emission efter den ansøgte udvidelse bliver på 11.192 kg N/år. Dette indebærer en stigning i emissionen i forhold til nudriften på 897 kg N/år, og en meremission i forhold til driften for 8 år siden på 5.009 kg N/år.

I ansøgningsystemet er der foretaget beregninger af anlæggets ammoniakdeposition i en række naturtyper i et område omkring anlægget. Indhold og resultater af beregningerne er vist i skemaet nedenfor, hvor også oplysninger om naturtyperne er opført.

Naturpunkt, jf. bilag 5	Naturkategori	Naturtype	Afstand fra anlægget (m)	Merbelastning 8-års drift (Kg N/år)	Merbelastning Nudrift (Kg N/år)	Total-belastning (Kg N/år)	Ruhed natur
1*	3	Mose/skov	460	0,5	0,1	1,2	Mk
2	3	Mose/skov	910	0,2	0	0,4	Bn
3*	3	Mose	555	0,3	0,1	0,7	Bn
4*	3	Mose	330	1,0	0,2	2,5	Mk
5*	3	Mose	275	1,7	0,4	4,3	S
6	3	Mose	360	0,9	0,2	2,2	Bn
7	3	Mose	430	0,7	0,2	1,8	Bn
8	3	Mose	485	0,7	0,1	1,6	Bn
9	3	Mose	735	0,5	0,1	1,1	Mk
10	3	Mose/skov	1.040	0,3	0,1	0,7	Mk
11	3	Mose	1.065	0,1	0	0,2	Bn
12	3	Mose	595	0,2	0	0,5	S
13	3	Skov/hede	720	0,2	0	0,4	S
14	-	Eng	230	1,6	0,3	4,2	Bn
15*	-	Eng	220	0,9	0,2	2,2	Bn
Kat 2 SV	2	Hede	2.500	0	0	0,1	Mk
Kat 2 NØ	2	Hede	3.200	0	0	0,1	Bn
Kat 2 N	2	Hede	1.900	0	0	0,1	Bn
Kat 2 NV*	2	Hede	2.200	0,1	0	0,1	Mk
Kat 1*	1	Overdrev	8.900	0	0	0	Bn

Tabel 4. Ammoniakdepositionen i omliggende natur. * = ligger i Ringkøbing-Skjern Kommune. Mk = Blandet natur med middel bevoksning, Bn = Blandet natur med lav bevoksning, S = Skov.

Kumulation er sat til 0 for alle punkter, og ruhed er sat til Landbrug for alle punkter.

Billund kommune er enig i, at de valgte ruheder indsat for natur og opland ikke underestimerer beregningerne.

Ammoniakpåvirkning af Kategori 1- og 2-natur

Det fremgår af § 26 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, at den tilladte totaldeposition i Kategori 1-natur reduceres afhængigt af, om der er andre husdyrbrug, som medfører påvirkning i det samme område. Som det fremgår af ovenstående skema, er det i ansøgningen oplyst, at der ikke er kumulation med ammoniakdeposition fra andre husdyrbrug.

Da den beregnede totaldeposition for Dyvelsrækkevej 21 er nul, er det dog uden betydning, om der indregnes reduktion for kumulation, idet der under alle omstændigheder tillades en totaldeposition på 0,2 kg N/år i Kategori 1-natur.

I ansøgningen i Husdyrgodkendelse.dk er der foretaget beregninger af ammoniakdepositionen i fire forskellige kategori 2-naturarealer (heder), jf. ovenstående skema. Kommunen kan på baggrund af nationale datasæt i kortlægningen i Husdyrgodkendelse.dk konstatere, at der ikke er andre kategori 2-naturarealer indenfor relevante afstande fra anlægget.

Totaldepositionen af ammoniak fra husdyrbruget må i henhold til § 27 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen ikke overstige 1,0 kg N/år i kategori 2-natur, hvilket overholdes, jf. beregningsresultaterne i ovenstående tabel.

På baggrund af en gennemgang af det ansøgte projekt og en sammenstilling med naturområder i nationale datasæt i kortlægningen i Husdyrgodkendelse.dk kan kommunen konstatere, at bekendtgørelsens generelle beskyttelsesniveauer ikke medfører, at der skal stilles særlige krav til ammoniakfordampningen.

Natur omfattet af Habitatbekendtgørelsens regler, herunder Kategori 1-natur

Afstanden fra ejendommen til nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde, EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 37 og EF-habitatområde nr. 60, *Borris Hede* er ca. 5,5 km. Området er udpeget for at beskytte en række arter og naturtyper. Området er specielt udpeget på grundlag af en væsentlig tilstedeværelse af naturtyperne våd hede, tør hede og som ynglested for tinksmed.

Natura 2000-områdets nordlige del består overvejende af tør og våd hede. Borris Sønderland indeholder flere andre næringsfattige naturtyper, surt overdrev, tidvis våd eng, hængesæk, og tørvelavning og indlandsklitter. Hedemoser og søer findes især i den østlige del af området (St. Engmose). I den sydvestlige del gennemstrømmer den uregulerede Omme Å området. Omme Å er levested for bæklampret, laks, grøn kølleguldsmed og odder, som alle er på udpegningsgrundlaget for området. Borris Hede er levested for flere truede hedefugle. Der findes en lille, men fast bestand af ynglende tinksmed.

Hvor naturtilstanden ikke er god, er årsagerne forekomst af invasive arter, tilgroning med vedplanter og for våd hedes vedkommende også uhensigtsmæssig hydrologi.

Der er foretaget depositionsregninger til Natura 2000, som viser en ikke målbar deposition på arealet. Det ansøgte projekt vurderes, grundet afstanden, ikke at få negativ indvirkning på Natura 2000 området.

Det er på ovenstående baggrund Billund Kommunes vurdering, at godkendelsen af det aktuelt ansøgte projekt på Dyvelsrækkevej 21 ikke vil medføre en væsentlig påvirkning med ammoniak af internationale beskyttelsesområder, hverken i sig selv eller i sammenhæng med andre projekter.

Påvirkning af arealer omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3, herunder Kategori 3-natur

Om Kategori 3-natur fremgår af Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 29, at kommunen skal vurdere, om der skal stilles krav til den maksimale merdeposition. Der kan dog ikke stilles skrappe krav end 1,0 kg N/ha pr. år. Kommunen kan endvidere i særlige tilfælde stille krav til den maksimale deposition, jf. § 36, stk. 2 – 5, hvis der er tale om en væsentlig påvirkning af særlige regionale eller lokale beskyttelsesinteresser.

Moser, heder og overdrev hører til Kategori 3-natur, for hvilke der i bekendtgørelsens bilag 3 er fastsat et beskyttelsesniveau på maks. 1,0 kg N/ha/år⁶ i merdeposition. Der er beregnet en merbelastning på 1,7 kg N/ha i naturpunkt 5 (mose), der ligger i Ringkøbing-Skjern Kommune.

Billund Kommune har bedt Ringkøbing-Skjern Kommune om en vurdering af en merdeposition i naturpunkt 5 på 1,7 kg N/ha. Ringkøbing-Skjern Kommune har i mail af 2. november 2023 sendt flg. vurdering:

Mosen kan karakteriseres som et fugtigt krat domineret af birketræer. Arealet er artsfattigt med moderat naturtilstandsindeks. Der er fundet 9 stjernearter, hvoraf 2 er N-følsomme arter i forbindelse med en kommunal besigtigelse i 2021.

Baggrundsbelastningen for området ligger på 15,2 kg N pr. ha i gennemsnit over 3 år fra 2019-21.

Jeres beregnede totalbelastning ligger på 4,3 kg N/ha/år. Det medfører en samlet belastning på arealet med 19,5 kg N/ha/år.

Vi vurderer ikke, at den konkrete mose er en særlig kvælstoffølsom naturtype og en samlet belastning på 19,5 kg N/ha/år kan således tillades, idet den samlede belastning ikke vil medføre en væsentlig miljøpåvirkning af mosen.

Der stilles ikke yderligere krav til merdepositionen fra Ringkøbing-Skjern Kommune.

Naturpunkterne 1, 2, 10 og 13 repræsenterer potentielt ammoniakfølsomme skove, som af Miljøstyrelsen er registreret som naturligt tilgroede lysåbne arealer. Merdepositionen i forhold til 8-års driften i de tre arealer er beregnet til mellem 0,2 og 0,5 kg N/ha/år. Da merdepositionen på skovarealerne ikke overstiger 1 kg N/ha/år, er det kommunens vurdering, at der ikke vil kunne påvises en biologisk effekt på arealerne.

Naturpunkterne 14 og 15 repræsenterer § 3 registrerede enge, hvortil der er beregnet merdepositioner i forhold til 8-års driften på hhv. 1,6 og 0,9 kg N/ha/år. Enge er ikke omfattet af beskyttelsesniveauerne i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

⁶ Jf. bilag 3 til bekendtgørelsen gælder at kommunen for kategori 3-natur har mulighed for at tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha/år.

gørelsen. Med en beregnet merdeposition på max. 1 kg N/ha/år er det kommunens vurdering, at der ikke vil kunne påvises en biologisk effekt på engen, repræsenteret ved punkt 15.

Billund Kommune har den 30. juni 2022 besigtiget engarealet, repræsenteret ved punkt 14, og har vurderet naturtilstanden overordnet som middel med enkelte partier i god naturtilstand. Ferske enge har en tålegrænse⁷, der ligger på mellem 15 og 25 kg N/ha/år. Baggrundsbelastningen i området er 15,2 kg N/ha/år, iflg. opgørelser fra DCE, Århus Universitet (gennemsnit af 2019-2021-tal). Total-depositionen i kanten af arealet er beregnet til 4,2 kg N/ha/år, hvilket giver en total belastning på 19,4 kg N/ha/år, hvilket ligger i midten af tålegrænseintervallet. Det er på den baggrund kommunens vurdering, at det ansøgte projekt ikke vil medføre tilstandsændringer på engarealet.

Da merdepositionen på de resterende naturarealer ikke overstiger 1 kg N/ha/år, er det kommunens vurdering, at der ikke vil kunne påvises en biologisk effekt på arealerne.

Der er enkelte småsøer, § 3 natur, i området. Hovedparten af næringsstofftilførslen til søer og vandhuller stammer fra afstrømning fra tilstødende arealer. Billund Kommune har ingen gældende retningslinjer for ammoniakdeposition til søer, men forholder sig til, hvorvidt der er tale om søer, der burde behandles jf. reglerne i § 7 i Husdyrbrugloven. Husdyrbruglovens § 7 omhandler ammoniakfølsomme søer, som defineret i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen under Kategori 1- eller 2-natur, herunder kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger samt brunvandede søer og vandhuller. Kommunen vurderer, at ingen af søerne indenfor 1.000 meter af anlægget hører til disse kategorier. Det er kommunens vurdering, at det ansøgte projekt ikke vil medføre en væsentlig negativ påvirkning af søerne ved deposition af luftbåren ammoniak.

Kommunens samlede vurdering

Bekendtgørelsens beskyttelsesniveau for ammoniakpåvirkningen er fastsat ud fra bedste videnskabelige viden, som sikrer, at der med overholdelse af dette beskyttelsesniveau ikke vil kunne påvises en biologisk ændring af naturområderne. Da udvidelsen overholder beskyttelsesniveauet for ammoniakdeposition på ammoniakfølsom natur beliggende nærmest ejendommen, er det kommunens vurdering, at beskyttelsesniveauerne ligeledes er overholdt for øvrig natur i nærområdet.

Samlet set er det Billund Kommunes vurdering efter gennemgang af de repræsentative § 3 områder inden for 1000 meter fra ejendommen, at der kan meddeles miljøgodkendelse til det ansøgte projekt, uden at det i sig selv eller i sammenhæng med andre projekter vil medføre en væsentlig påvirkning af § 3 registreret natur med ammoniak.

På ovenstående baggrund, er det kommunens vurdering, at anlæggets ammoniakemission, herunder i forbindelse med andre planer og projekter, ikke vil give anledning til væsentlig påvirkning af nævnte naturforhold. Kommunen finder således ikke, at der i den konkrete sag er særlige forhold, som kan begrunde en skærpende af det generelle beskyttelsesniveau i forhold til ammoniakfordampningen.

⁷ Notat fra DCE, Opdatering af empirisk baserede tålegrænser, 2018

Påvirkning af beskyttede arter (Bilag IV fredede, rødlistede og gullistede)

Arter der fremgår af Habitatdirektivets bilag IV, har i henhold til Habitatdirektivets artikel 12⁸ krav på streng beskyttelse, uanset om de forekommer inden for et af de udpegede habitatområder eller udenfor.

Bilag IV arter, der kan have levested ved husdyrbruget på Løvlundvej 36, kunne være spidssnudet frø, løgfrø, stor vandsalamander, markfirben, vand-, syd- og langøret flagermus, samt birkemus. Derudover vil odderen sandsynligvis findes i tilknytning til flere af vandløbene i området. Flere af disse arter er ligeledes omfattet af artsfredninger eller optaget på rødlisten.

I Billund Kommune er spidssnudet frø almindeligt udbredt. Dertil kommer nogle områder med særlige paddeinteresser udpeget i forbindelse med Ribe Amts Naturkvalitetsplan. I en række vandhuller i disse områder er paddefaunaen særlig rig, og her findes spidssnudet frø, løgfrø og stor vandsalamander. Alle tre arter er på Habitatdirektivets bilag IV, og løgfrøen er desuden rødlistet.

Stor vandsalamander (Triturus cristatus)

Yngler og lever forår og sommer i næringsfattige vandhuller uden fisk og ænder. De voksne individer lever en stor del af året på land, i skove og haver. Arten kan være ret almindelig i vandhuller midt ude på dyrkede marker. Trusler mod stor vandsalamander og årsag til artens tilbagegang er, at vandhullerne forurenes gennem for mange næringsstoffer og derfor gror til, og at der udsættes fisk og ænder i vandhuller.

Udyrkede bræmmer omkring vandhuller kan være med til at sikre, at vandet ikke bliver næringsbelastet, men samtidig er det vigtigt, at beplantning omkring vandhullerne holdes nede, så lys og varme kan nå vandet.

Spidssnudet frø (Rana arvalis)

Findes overalt i Danmark, men er gået tilbage i antal. Den yngler i mange forskellige slags vandhuller og lever uden for yngletiden på fugtige steder tæt på vandhullerne. Udover at arten er opført på bilag IV, er arten fredet og med på gulliste 1997.

Spidssnudet frø er gået tilbage på grund af mangel på passende leve- og ynglesteder, da mange vandhuller er blevet fyldt op, groet til eller forurenet, og moser og enge er blevet afvandet. Vandhuller mister også status som egnede levesteder, når der udsættes fisk eller ænder.

Etablering af nye vandhuller samt vedligeholdelse af eksisterende ved at hindre tilgroning vil medvirke til at bevare og øge bestanden af spidssnudet frø.

Løgfrø (Pelobates fuscus)

Løgfrøen karakteriseres som sårbar, og den samlede bestand i Danmark er gået voldsomt tilbage. Der findes endnu væsentlige bestande i dele af Billund Kommune samt et par andre steder i det tidligere Ribe Amts område. Billund Kommune har derfor en særlig forpligtigelse til at sikre løgfrøens levesteder.

⁸ Habitatdirektivet fra 1992 (Rådets direktiv 92/43/EØF om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter med senere ændringer)

Løgfrøen yngler i vandhuller, men findes mest på dyrkede marker hvor den graver sig ned i dagtimerne og kommer frem for at jage om natten. Udover mangel på passende yngleområder er en af truslerne mod løgfrøen, at store landbrugsmaskiner dræber frøerne, når der høstes, pløjes og harves på de marker, hvor dyrene opholder sig. Løgfrøen klarer sig bedst i landskaber, hvor landbruget ikke er så intensivt, eller hvor områderne ikke dyrkes.

Løgfrøen er fredet og findes på Habitatdirektivets bilag IV. Arter der fremgår af direktivets bilag IV, har i henhold til Habitatdirektivets artikel 12 krav på streng beskyttelse, uanset om de forekommer inden for et af de udpegede habitatområder eller udenfor.

Odder (*Lutra lutra*)

Odderen forekommer ved vandløb og søer i store dele af Jylland og er bl.a. registreret i Omme Å. Det er derfor nærliggende at tro, at odderen vil være gæst i de vandløb, der ligger nær ejendommen. De største trusler mod odderen er fysisk ødelæggelse og forstyrrelse af yngle- og rasteområder.

Birkemus (*Sicista betulina*)

Birkemus hører til blandt Danmarks mest sjældne pattedyrarter. Arten er fundet i det vestlige Limfjordsområde og i et bælte tværs over Sydjylland fra Esbjerg til Ribe i vest til Vejle og Kolding i øst. Birkemus lever i områder, hvor fugtige arealer såsom enge, vandløbs- og vældområder står i tæt forbindelse med tørre biotoper i form af heder, afgræssede, stejle skrænter, ekstensivt dyrkede marker eller skov. Følgende vurderes at kunne have betydelig skadelig indvirkning på arten: Dræning, opfyldning af vandhuller og væld m.v., samt ødelæggelse af diger, skrænter, overdrevsbakker m.v.

Kommunens vurdering

Der ligger enkelte § 3 registrerede søer inden for 1000 m af anlægget. Nærmeste registreringer af Bilag IV padden er spidssnudet frø, der er registreret på et engareal, der ligger ca. 200 m nordøst for det ansøgte byggeri.

En miljøgodkendelse af det ansøgte projekt vil ikke medføre fysisk påvirkning af nærliggende vandløb eller søer, ligesom driften af ejendommen ikke vurderes at medføre øget forstyrrelse af nærliggende vandløb.

Det er Billund Kommunes vurdering, at det ansøgte projekt ikke vil have en væsentlig påvirkning på de omtalte Bilag IV arter eller deres levesteder.

Ud over de nævnte Bilag IV arter har Billund Kommune ikke kendskab til øvrige beskyttede arter, der kunne tænkes at blive påvirket af en godkendelse af det ansøgte projekt.

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

Når et husdyrbrug udleder mere end 750 kg N/år er det omfattet af kravet om BAT. Den beregnede ammoniakemission fra den ansøgte produktion er 11.192 kg N/år. BAT-niveauet er i it-skemaet beregnet til 11.192 kg N/år. BAT er dermed overholdt.

Ophør

Der er i den gældende miljøgodkendelse stillet vilkår, som skal sikre, at der ved ophør af driften træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare, og at gødning, spildevand og affald skal bortskaffes efter gældende regler og vilkår. Dette vilkår gælder desuden for dette tillæg til miljøgodkendelsen.

Samlet vurdering

Billund Kommune vurderer, at der kan meddeles tillæg til miljøgodkendelse af husdyrbruget med de ansøgte udvidelser og ændringer, idet husdyrbruget under overholdelse af de fastsatte vilkår, ikke indebærer væsentlig indvirkning på miljøet.

Bilag

- Bilag 1. Husdyrbrugets lokalisering
- Bilag 2. Situationsplan
- Bilag 3. Afløbsplan
- Bilag 4. Beskyttet sten-/jorddige
- Bilag 5. Registreret natur omkring ejendommen

Bilag 1. Husdyrbrugets lokalisering

Bilag 2. Situationsplan

Bygning 1	Stuehus
Bygning 2	Eksisterende kalvestald. Stalden er indrettet med dybstrøelsesbokse og har naturlig ventilation
Bygning 3	Eksisterende foderlade
Bygning 4	Eksisterende stald med senge med spalter på vestsiden af foderbordet og dybstrøelse på østsiden. Der er naturlig ventilation i stalden
Bygning 5	Eksisterende sengestald med spalter. I stalden er der også et område med dybstrøelse. Med dette tillæg tages gylleforsuring ud af drift i sengestalden med spalter. I forlængelse af stald 5 mod syd blev der i 2017 givet tilladelse til en velfærdsstald med dybstrøelse. I 2022 blev der givet tilladelse til en forlængelse af bygningen med endnu et dybstrøelsesafsnit, drivgang og separationsområde og overdækket område til kalvehytter
Bygning 6	Eksisterende gyllebeholder på 3.000 m ³ . Der er teltoverdækning på gyllebeholderen
Bygning 7	Eksisterende gyllebeholder på 4.000 m ³ . Der er teltoverdækning på gyllebeholderen
Bygning 8 & 9	Eksisterende plansilo. Der søges om forlængelse af eksisterende plansilo
Bygning 10	Plansilo, der også kan benyttes til møddingsplads
Bygning 11	Eksisterende kostald med miljøspalter. Der er naturlig ventilation i stalden. I forlængelse af eksisterende stald er der bygget en ny stald, hvor staldsystemet er fast drænet gulv
Bygning 12	Malkecenter med malkekarrusel med opsamlingsplads, teknik og kontorfaciliteter

Bilag 3. Afløbsplan

Bilag 4. Beskyttet sten-/jorddige

Bilag 5. Registreret natur omkring ejendommen

